

OMAKOTILIITTO: KIINTEISTÖVEROTUS- JA SÄHKÖN SIIRTOMAKSULINJAUKSET MYÖNTEISIÄ

Omakotiliiton vahva edunvalvontatyö näkyy uudessa hallitusohjelmassa. Liitto on tyytyväinen, että omakoti- ja vapaa-ajanasukkaiden kaksi pääviestiä, kiinteistöveroitus ja sähkön siirtomaksut, on linjattu hallitusohjelmaan.

Omakotiliiton toiminnanjohtaja Kaija Savolainen korostaa: ”Omakotiliitto vaatii kiinteistöverotuksen oikeudenmukaista kehitystä. Hallitusohjelman linjaus, jossa otetaan nykyistä paremmin huomioon todellinen markkina-arvo, on kannatettava haja-asutusalueilla ja taantuvilla seuduilla, koska siellä sijaitsevan kiinteistön todellinen arvo tulee laskevasti näkyä kiinteistöverotuksessa. Äärettömän tärkeää on se, ettei uudistus saa johtaa kohtuuttomiin muutoksiin kenenkään kiinteistöverotuksessa. Markkina-arvon huomiointi nostaa kiinteistöverotusta kaupungeissa ja kasvukeskuksissa eikä se ole hyväksyttävää. Kiinteistöverotukseen tarvitaankin katto. Olemme myös pitkään edellyttäneet, että kiinteistöverotuksessa erityisesti pienituloisten ikääntyneiden osalta huomioidaan heidän maksukykynsä.”

Sähkön siirtomaksut ja erityisesti niiden kiinteä kuukausittainen perusmaksu on kohtuuton omakoti- ja vapaa-ajan asukkaille. Omakotiliitto pitää hallitusohjelman henkeä siirtomaksujen osalta oikeansuuntaisena, kun tarkoituksena on hillitä siirtohintoja, rajoittaa siirtomaksujen vuotuisia korotuksia sekä kehittää sähköverkon joustavuutta ja vaihtoehtoisia tapoja varmistaa sähkön toimitusvarmuus erityisesti haja-asutusalueilla. Omakotiliitto haluaa korostaa, että sähkö on välttämättömyyshyödyke eikä kuluttaja pysty juurikaan vaikuttamaan siirtomaksuihin. Ohjelman kirjaus siirtoyhtiöiden alituottojen tasausjakson pidennyksestä on liiton mielestä kohtuuton. Verkko-yhtiöt pystyvät vähentämään kulunsa tuloslaskelmassa. Valvontamallissa sallittu tuotto ei ole minimituotto, jota yhtiöt nyt hakevat, vaan yhtiöiden tarkoituksena on vain maksimituoton kerääminen.

”Sähköverkko-yhtiöt ovat monopoliasemassa toimivia yhtiöitä eikä niillä ole liiketoiminnassaan riskiä, vaan niille sallitaan kulujen vähentämisenkin jälkeen peräti 6,87 prosentin tuotto. Nyt verkko-yhtiöt haluavat pidentää tätä tuoton keräämisen aikaa. Tämä politiikka on vastuutonta eikä missään nimessä asiakkaita huomioivaa”, toiminnanjohtaja Savolainen painottaa.

EHDOTON EI DYNAAMISELLE SÄHKÖVEROLLE JA KOTITALOUSVÄHENNYKSEN LEIKKAUKSELLE

Omakotiliitto vastustaa jyrkästi dynaamista sähköveroa. Yhteiskunta tarvitsee sähkön käytössä kulutuksen joustoa, mutta ehdotetulla dynaamisella sähköverotuksella vaarannetaan hallitusohjelmassakin peräänkuulutetut uusiutuvan pientuotannon sekä pienten sähkövarastojen hyödyntäminen. Dynaaminen sähkövero heikentää uusiutuvan energian pientuotannon (esim. aurinkopaneelit) ja sähkövarastoinnin kannattavuutta. On myös muistettava, että kuluttajat ovat tehneet jo yhden energiavallankumouksen: Suomessa on n. 900.000 lämpöpumppua, ja kansalaiset investoivat nyt aktiivisesti aurinkopaneeliin. Asiaa on selvitetty laajasti Työ- ja elinkeinoministeriön älyverkko-yhtiöryhmässä, jossa oli kattavasti edustettuna eri sidosryhmiä. Älyverkko-yhtiöryhmä ei kannattanut dynaamisen sähköveron käyttöönottoa. Kaikilla kotitalouksilla ei ole mahdollisuutta suojautua veromuutoksilta. Omakotiliitto vaatii, että kotitalouksien kulutusjousto tulee tulevaisuudessa toteuttaa älysähkömittareilla, koska se on merkittävästi edullisempi tapa toteuttaa jousto verrattuna automaattoratkaisuihin. Älysähkömittarilla toteutettu kulutusjousto maksaisi noin 22 miljoonaa euroa, josta kustannus yhdelle kotitaloudelle olisi noin 16 euroa. Sen sijaan, jos kulutusjousto toteutettaisiin kaikissa 1,4 miljoonassa kohteessa automaation kautta, se maksaisi yhteensä 1,4 miljardia euroa. Automaatio-ohjauksen kustannus yhdelle kotitaloudelle olisi 1000 euroa (Gaia Consulting Oy/Pöyry).

Hallituksen tarkoituksena on korottaa lämmityspolttoaineiden veroa 100 miljoonaa euroa vaalikauden aikana. Toisaalta tarkoituksena on kannustaa öljylämmitteisiä kiinteistöjä siirtymään muihin lämmitysmuotoihin 2020-luvun aikana erillisellä toimenpideohjelmalla. Omakotiliitto pitää erittäin huolestuttavana sitä, että lähes puolessa näistä noin 200.000 öljylämmitteisestä pientalosta asuu ikääntyviä ja eläkeläisiä, joilla kaikilla ei ole tosiasiallisia taloudellisia mahdollisuuksia tehdä energiaremontteja. Huomionarvoista on, että öljylämmitteisessä omakotitalossa asuva yksinelävä ikääntynyt käyttää asumismenoihin lähes 50 % käytettävistä olevista tuloistaan ja joutuu tinkimään perustarpeistaan, kuten ruoasta, lääkkeistä ja muusta kulutuksestaan selvittääkseen asumismenoista.

Omakotiliitto pitää hyvin valitettavana sitä, että kotitalousvähennystä nyt kavennetaan 2250 €:oon (nyt 2400 €) ja 40 %:iin (nyt 50 %). Kotitalousvähennys on ollut keskeinen elementti kiinteistöjen kunnossapidossa ja vähennyksellä on torjuttu tehokkaasti harmaata taloutta sekä edistetty työllisyyttä. Ilmastonmuutoksen hillinnän näkökulmasta Omakotiliitto pitää tyydyttävänä sitä, että hallitus selvittää energiaremonttien suunnittelukustannusten ottamista kotitalousvähennyksen piiriin, vähennyksen mahdollistamisen taloyhtiöiden osakkaille sekä korkeamman vähennysprosentin soveltamisen energiatehokkuuden parantamiseen tai fossiilisesta lämmitysjärjestelmästä luopumiseen tehtävien korjaustöiden osalta. Liitto edellyttää, että nämä selvitettävät muutokset otetaan käyttöön pikimmiten ja ylipäätään kotitalousvähennyksen laajuus sekä suuruus palautetaan vähintään nykyiselle tasolle.

Lisätietoja

Suomen Omakotiliitto ry, puh. 09 680 3710, www.omakotiliitto.fi

toiminnanjohtaja Kaija Savolainen, puh. 040 514 8784, kaija.savolainen@omakotiliitto.fi

edunvalvonta- ja viestintäpäällikkö Olli-Pekka Laine, puh. 041 461 7116, olli-pekka.laine@omakotiliitto.fi

Suomen Omakotiliitto on maamme pientaloasukkaiden ja vapaa-ajan asunnon omistajien valtakunnallinen edunvalvonta- ja palvelujärjestö. Omakotiliittoon kuuluu 250 vapaaehtoisvoimin toimivaa omakotiyhdistystä ja vapaa-ajan asukkaiden yhdistystä, joiden yhteenlaskettu jäsenmäärä on 74.000 jäsentä. Omakotiliitto on maamme 1,1 miljoonan pienkiinteistön omistajien ja 2,7 miljoonan asukkaan asiassa. Lisäksi liitto ajaa maamme 500.000 vapaa-ajan asunnon omistajien etua.

OMAKOTI- JA VAPAA-AJAN ASUKKAITA KOSKETTAVAT KESKEISIMMÄT HALLITUSOHJELMAKIRJAUKSET:

- Kiinteistöverouudistuksessa päämääränä on uudistus, jossa kiinteistöverotusarvot kokonaisuutena heijastavat nykyistä paremmin käypiä arvoja. Kiinteistöverouudistuksen valmistelussa on otettava nykyistä paremmin huomioon sekä maapohjan että rakennusten todellinen markkina-arvo.
- Kiinteistöverouudistus ei saa johtaa kohtuuttomiin muutoksiin kenenkään kiinteistöverossa. Uudistusta arvioidaan kohtuullisten muutosten näkökulmasta ennen kuin se annetaan. Kiinteistöverouudistuksen yhteydessä selvitetään, miten verovelvollisen alhainen maksukyky voidaan ottaa huomioon.
- Sähkön siirtohintojen hillitsemiseksi toteutetaan muun muassa sähkönsiirron kustannusselvityksen johtopäätöksiä, kuten alituntojen tasausjakson pidennys. Kehitetään sähköverkon joustavuutta ja vaihtoehtoisia tapoja varmistaa sähkön toimitusvarmuus erityisesti haja-asutusalueilla. Selvitetään mahdollisuus rajoittaa nykyisestä sähkönsiirtomaksujen vuotuista korotusta.
- Edistetään kysyntäjoustopuolustimien kannustimia esimerkiksi dynaamisella sähköverotuksella.
- Sähkön varastoinnin kahdenkertainen verotus poistetaan myös pumppuvoimaloiden ja nykyistä pienempien akkujen osalta.
- Parannetaan huoltovarmuutta kehittämällä Suomeen alan toimijoiden kanssa älykkäämpää sähkö- ja kaukolämpöverkkoa, parantamalla siirtoyhteyksiä sekä hyödyntämällä uusia energian varastointimahdollisuuksia.
- Älykkäiden sähköverkkokojen ja kysyntäjoustopuolustimien potentiaali on hyödynnettävä täysimääräisesti. Säätelyä ja verotusta kehitetään siten, että helpotetaan energian pientuotannon hyödyntämistä kaikille osapuolille, mukaan lukien taloyhtiöt, pientalot ja maatilat.
- Korotetaan verotasoja lämmityspolttoaineissa niin, että verotulot kasvavat yhteensä 100 miljoonaa euroa vaalikauden aikana.
- Fossiilisen öljyn käytöstä lämmityksessä luovutaan asteittain 2030-luvun alkuun mennessä. -- Kannustetaan öljylämmitteisiä kiinteistöjä siirtymään muihin lämmitysmuotoihin 2020-luvun aikana erillisellä toimenpideohjelmalla.
- Otetaan käyttöön erityisesti taloyhtiöille suunnattu energia-avustusjärjestelmä, jolla tuetaan energiatehokkuuden parantamiseen sekä älykkääseen ja joustavaan energiankulutukseen tähtäviä toimenpiteitä. Avustusjärjestelmän periaatteena on, että tukea maksetaan suhteessa saavutettuihin energiatehokkuushyötyihin. Hankkeiden tulee olla kustannustehokkaita ja asianmukaisesti suunniteltuja.
- Kotitalousvähennyksen osuutta työkorvauksissa lasketaan 40 prosenttiin ja palkoissa 15 prosenttiin. Lisäksi kotitalousvähennyksen enimmäismäärää alennetaan 2 250 euroon. Muutos lisää verotuloja vuositulolla noin 95 miljoonaa euroa.
- Selvitetään edellytykset ottaa kotitalousvähennyksen rinnalle käyttöön tukijärjestelmä, jossa kotitalousvähennyksen kaltaisesta edusta voisivat hyötyä myös pienituloisimmat.
- Selvitetään energiaremonttien suunnittelukustannusten ottaminen kotitalousvähennyksen piiriin, vähennyksen mahdollistaminen taloyhtiöiden osakkaille sekä korkeamman vähennysprosentin soveltaminen energiatehokkuuden parantamiseen tai fossiilisesta lämmitysjärjestelmästä luopumiseen tehtävien korjaustöiden osalta.
- Viedään **maankäyttö- ja rakennuslain** uudistus loppuun parlamentaarisisessa valmistelussa.
 - Uudistuksen päätavoitteita ovat hiilineutraali yhteiskunta, luonnon monimuotoisuuden vahvistaminen sekä rakentamisen laadun parantaminen ja digitalisaation edistäminen.
 - Lisäksi on otettava huomioon yhdyskuntarakenteen sosiaalinen ja taloudellinen kestävyys.
 - Kuntien kaavamonopoli ja kaavahierarkia säilytetään, kaavaprosessin sujuvuutta edistetään ja kuntien maapolitiikkaa vahvistetaan.
 - Kaavoitus perustuu kattaviin vaikutusarvioihin.
 - Alueiden käytön laillisuuden valvonta säilyy viranomaistoimintana vähintään nykytasolla.

- Ilmastonmuutoksen torjunta otetaan huomioon niin kaavoituksessa, rakentamisessa kuin rakennuskannan ylläpidossa. Yhdyskuntarakenteen tulee tukea ilmastonmuutokseen sopeutumista sekä suosia kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä erityisesti kaupunkiseuduilla.
- Vaalitaan kulttuuriympäristöjä ja vahvistetaan luonnon monimuotoisuutta myös kaupunkiympäristössä.
- Parannetaan ihmisten osallistumismahdollisuuksia.
- Luodaan rakennetun ympäristön valtakunnallinen digitaalinen rekisteri ja tietoaalusta, joihin maankäyttöä ja rakentamista koskevat päätökset ja prosessit tukeutuvat.
- Edistetään kunnissa rakentamisen luvissa ja ilmoituksissa yhden luukun periaatetta ja sähköistä asiointia.
- Parannetaan rakentamisen laatua ja valvontaa sekä selkeytetään vastuita erityisesti maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistuksen yhteydessä. Rakentamisen toteutusvastuu säädetään pääurakoitsijalle. Tämä pitää sisällään vastuun rakennusvirheistä ja niiden korjaamisesta.
- Selvitetään, millaista apua ja tukea homeloukkuun jääneet tarvitsevat. Selvitetään, voiko valtio tukea rakennusten sisäilmaongelmien korjaamista ja puhtaiden asuntojen rakentamista sisäilmasta sairastuneille
- Selvitetään, onko tarvetta vahvistaa sisäilmaongelmaisen talon ostajan oikeusturvaa velvoittavalla lainsäädännöllä. Selvitetään yksityisten omistamien asuinrakennusten korjausavustusten tarpeellisuus ja reunaehdot. Investointirahan myöntämisen edellytyksenä on todettu sisäilmaongelma.
- Asuntopolitiikasta laaditaan kokonaisvaltainen ja tavoitteellinen kahdeksan vuoden kehittämissuunnitelma. Ohjelman pohjaksi tehdään kattava selvitys asuntopolitiikan keskeisistä kehittämiskohteista. Ohjelma annetaan selontekona eduskunnalle vuoden 2020 loppuun mennessä.
- Toteutetaan osana hallituskauden uutta ikäohjelmaa erillinen ikääntyneiden asumisen toimenpideohjelma. Kehitetään ikääntyneiden asumisen hyviä ratkaisuja, kuten yhteisöllistä asumista ja yhteisökotien rakentamista yhdessä kuntien kanssa. Edistetään esteettömyyttä hissi- ja esteettömyysavustuksilla, mikä hyödyttää ikääntyneiden lisäksi monia muita väestöryhmiä. Muistisairaiden erityistarpeet ja ikääntyvän väestön asumisen turvallisuus otetaan huomioon.
- Edistetään ja tuetaan ryhmä- ja osuuskuntarakentamista. Jatketaan osuuskunta-asumisen pilotteja ja valmistellaan osuuskunta-asumisen lainsäädäntö. Edistetään ryhmärakentamista säättämällä rakennusaikaisesta takauksesta.
- Selvitetään rakentamisen hintaan vaikuttavia tekijöitä, esimerkiksi autopaikka- ja väestönsuojanormeja edullisemmän rakentamisen edistämiseksi. Mahdolliset säädösten keventämiset tulee tehdä ilman, että rakentamisen laatu tai rakennusten terveellisyys tai turvallisuus on uhattuna.
- Selvitetään valtion mahdollisuudet edistää kohtuuhintaista omistusasumista, esimerkiksi aravalainoituksen kautta.